

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 26 του Νοέμβριου 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 223

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ Ένα γράμμα, ΛΕΚΑΣ ΑΡΒ. ΝΙΤΗΣ Κασοδακισμοί. ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΗΣ Κουβέντες-Άγρα. ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΕΦ Άνιζό (συνέχεια). ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΗΣ Ό Ισκιος του πεθαμένου.

ΧΡ: ΧΡΗΣΤΟΥΛΑΚΗΣ Ό άξελαστος. Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ Νησιώτικες Ιστορίες -- Ό ξενιτεμένος.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ Κώστας Γαζίας, Ν. Ι. Χανιζάρας Ν. Α. Ζαχαρίας, Νικόλαος Β'. Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Ό κ. Πρόεδρος -- Η λευγαμία του τύπου μας -- Κάτι για τον κ. Ξερόπουλο. -- Ό κ. Νικολάου στον Παρνασσό).

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΛΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ=Ο, ΤΙ ΘΕΝΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΑΞΕΧΑΣΤΟΣ (*)

Πήρε φόρα ο κ. δημοκοποπνίχτης και για να μας δείξη πώς μπορεί να γραφή παραπάνω από τρεις στήλες—όσες είχε το προηγούμενο δημοσίευσμά του—έκόντεψε να γυμίση το «Νουμά» με τη ρητορική του. Γιατί με το να λέη—σ' εκείνους βέβαια που δεν τότε ζέρουνε—πώς δεν έπρεπε να κάνουμε

(*) Σημ. του «Νουμά». Το άρθρο αυτό έρχεται σαν απάντηση στο άρθρο του φίλου Άντωνάκη «Δημοκοποπνίχτης» που δημοσιεύτηκε στο φύλλο 220 του «Νουμά». Γι' αυτό και το τυπώνουμε. Δε θέλουμε ναρίσουμε τους Βενιζελικούς αδιακρίτως—ός πούνα κι αυτοί το δικιο τους. Μα θεωρούμε πως άρκετά είπαίχηκε ίσαμε σήμερα και καιρός πιά ναρίσουν οι φίλοι μας Κρητικοί, Βενιζελικοί και Πριγκηπικοί, τα προσωπικά και τα «ποιός φταίει» και να κοιτάζουμε, καθώς δά τους το συμβουλεύει κι ο πατριώτης τους κ. Βουτετάκης στην έξοχη φυλλάδα του «Κρητικοί, ιδού ό δρόμος της τιμής και ιδού ό δρόμος της άτιμίας», πώς να βολέψουν τα πράματα ώστε μια ώρα άργότερα να φτάσουμε στη μερισπόθητη ένωση. Άν πολιτεύτηκε καλά ή άγχαμνά ό Πριγκηπας κι αν ό Βενιζέλος έπρεπε νάν τον αντιπολιτεύσει με τόση λύσσα, θα μάς το πούνε μεθαύριο τα πράματα, θα μάς το ξεδιαλίσει κ' ή ιστορία. Γιατί να βιαζόμαστε; Σήμερα ή Κρητική υπόθεση πήρε κάποιο καινούριο δρόμο, έλπίζουμε στο καλύτερο. Κιρός λοιπόν και τα Κρητικά μυαλά ν' αλλάξουν δρόμο στο καλύτερο, γιατί—δεν το κρύβουμε—τα πολιτικά πάθη πρέπει να λείψουν ολοσδιόλου από την Κρήτη, δέν την τιμούν. Βενιζελικοί και Πριγκηπικοί δεν της χρειαζονται. Η Κρήτη πρέπει να κατοικείται μοναχά από Κρητικούς που ένα κόμμα μόνο να ζέρουν, το Έθνικό, και μια πολιτική άρχη νακολουθούνε, την Ένωση. Δέν του αξίζει το ματοβαμένου και άρωϊκού νησιού να λερώνεται με προσωπικά κόμματα, νάντιγράφει δηλ. πιστά σ' αυτό την κομματοδαρμένη και ρουσετοπατημένη Ελλάδα.

Ό «Νουμάς» δηλώνει πως άλλο άρθρο, πάνου στην Κρητική φάτση, δε δέχεται.

επανάσταση ενάντια ένους ναυάρχου του Έλληνικού στόλου για την έλευθεροτυπία και παρακάτω πώς αποτιμώτερο είναι να γλύφη τα τακούνια άξιωματικών του ελληνικού ναυτικού τίποτα άλλο δε ζητά παρά να συγκινήση τον άναγνώστη με λέξεις και με πράματα για τα όποια αυτός δε δίνει δεκάρα μ' άλλα λόγια ρητορεύει και δημοκοπά. Κι' αν δε με πιστεύει, ός ρωτήση τη συνείδησή του. Ήρητορική του μάλιστα είναι του χειρότερου είδους γιατί καταντά σε καθαρό παραλήρημα, αφού λέει πως έπρέπει να βγούμε υπερασπιστές της άπόλυταρχίας και του δεσποτισμού και πως ό πόλεμος του 97 εΐτανε άθνηκή έπιτυχία.

Κι' όμως είμαι ύποχρεωμένος ν' απαντήσω, αφού τόχω δηλώσει από προτήτερα, αν κι' όμολογώ ότι το κάνω με πολλή μου στενοχώρια γιατί δεν είμαι βέβαιος αν όλες τις άνακρίθειες του άρθρου του τις λέει με συκοφαντική πρόθεση ή από καλή πίστη. Γιατί αν ήξερα θετικά πως συμβαίνει το πρώτο, δε θα του άπαντούσα όπως δεν άπαντώ στον «Πριγκηπικό» του 219 φύλλου του «Νουμά», που για να δικαιολογηθή, γιατί δεν είχε το θάρρος να βάλη την ύπογραφή του, έιπε την πρόστυχη και ραγιαδικτική ψευτιά πως δε λέει τάχα τόνομά του, γιατί άνε μάθουμε ποιος είναι θα τότε καταγγείλουμε—χωρίς άλλο θα χρημάτισε μουζεβίρης—στο Λουμπάνσκη και θα τονέ βάλη φυλακή.

Μά είναι εύτύχημα για μένα ότι και οι δύο τους άναμασσάνε τα ίδια πράματα κ' έτσι χωρίς να περάση κανενός ή ιδέα πως από άδυναμία δεν άπαντώ στα χαριτωμένα έρωτηματικά του «πριγκηπικού», θα προσπαθήσω άπαντώντας στους «δημοκοποπνίχτες» να ξεδιαλύσω τις πλάνες και να διαρωτίσω το έκλεχτό κοινό του «Νουμά»—για το όποιο και μόνο ενδιαφέρομαι—σ' όλη την κρητική υπόθεση.

Και πρώτα πρώτα παρατηρούμε πως ό κ. αντιδημοκόπος δεν άπαντά στην ουσία του άρθρου μας (ad hoc) μά καπως ξεφορτσά, λέγοντας πως από κάτω κάτω της γραφής ό Πριγκηπας δεν έκατέθηκε στην Κρήτη για να κάμη κράτος παρά για να δουλέψη πως να καταφέρη μιαν ώρα αρχύτερα την Ένωση και να γυρίση στο σπίτι του πατέρα του. Και γι' αυτή τη δουλειά έχρειαζότανε πρώτα άπ' όλα πειθαρχία από μας τους Κρητικούς.....

Άς τ' άναλύσουμε αυτό γιατί ό άρθρογράφος, φαίνεται, δεν έμαθε, όταν γράφη, να προσέχη. Ό παράγραφος αυτός σηκώνει τρεις έρμηνείες. Ό Πριγκηπας δεν έκαμε κράτος ή γιατί οι άδιάκοπες φροντίδες του για την Ένωση δεν του επέτρεπαν άλλη άσχολία; ή γιατί νόμισε πως με τον άπόλυταρχισμό και την πολιτική κακομοιρία θα φτάσουμε γρηγορώτερα ή εύκολώτερα στην Ένωση; ή γιατί άφο-

σιωμένος στο Ίδανικό του (1) δέν το θεώρησε σπουδαίο να φτιάξη πολιτεία. Το πρώτο δε θα το πιστεύει στα σοβαρά ό κ. δημοκοποπνίχτης γιατί θα ξέρη δά πως ή εθνική εργασία του Πριγκηπα βαστούσε τρεις μήνες, πάνω-κάτω δηλαδή όσον καιρό ταξίδευε στην Εύρώπη ό Αρραβώνας. Άστε του περίσσευαν 9 μήνες, έχτος αν κουραζότανε τόσο πολύ ταξιδεύοντας ώστε μετά την έπιστροφή έπρεπε ν' αναπαύεται και να παίρνη κουράγιο για το επόμενο ταξίδι.

Πρέπει λοιπόν να καταφύγουμε στη δεύτερη ύπόθεση που κάναμε, πως δηλαδή ό Πριγκηπας έπίστευε πως δεν έπρεπε να κάμη κράτος γιατί έτσι θα φτάναμε αρχύτερα στην Ένωση που τόσο λαχταρούσε. Μά είμεις ίσα-ίσα κάναμε τη μεγάλη θυσία τότες και του δώσαμε περίσσια δικαιώματα για να κάμη Κράτος, δηλαδή Πολιτεία γερή κ' έτσι παρουσιάζοντας στα μάτια της Εύρώπης μια τέτοια έπιτυχία να ζητήση για ανταμοιβή την Ένωση. Ούτε θα μπορούσω, όσο κι' αν σπώ τό κεφάλι μου, να νοιώσω πως με το πολιτικό ξεχαρβάλωμα—που δεν το άρνήθηκε διόλου ό άρθρογράφος—θα πετύχαινε εύκολώτερα την Ένωση παρά αν ώργάνωνε Πολιτεία άξιη και νοικοκυρεμένη.

Άς δούμε τώρα και την τρίτη έρμηνεία, πως δηλαδή ό Ύψηλότατος άπορροφημένος από την εθνική ιδέα δεν το θεώρησε σπουδαίο να κάμη πολιτεία. Ναι, μά αφού ό τόπος το θεώρησε και με το παραπάνω σπουδαίο; Ό κόσμος έγόγγυζε ιδώ χρόνια πως δεν έχει δικαιοσύνη, άσφάλεια, έλευθερία—που τόσο δά τήνε περιφρονεί ό κ. άρθρογράφος. Γι' αυτό το πράμα κι' άναφορές έγειναν και διαμαρτυρίες άκούστηκαν από πολλά πρόσωπα και έφοβέριζε ό κόσμος πως θα πάρη τα ντουφέκια. Άστε κι' αν υποθέσουμε πως ό Πριγκηπας στην αρχή δεν το θεώρησε σπουδαίο, δεν έπρεπε ύστερα από τόση κατακραυγή να ψυλιαστή έπιτέλους και ν' άποφασίση να κάμη πολιτεία, αφού μάλιστα ένα στασιαστικό κίνημα γι' αυτή την άφορμή θα μπορούσε να παραβλάψη το εθνικό έργο του και ν' άπομακρύνη για κάμποσο καιρό την πραγματοποίηση του φλογερου του πόθου;

Η περικοπή εκείνη σηκώνει και τέταρτη άκείμα έρμηνεία, πως δηλαδή ό Πριγκηπας δεν έκαμε κράτος γιατί δεν μπορούσε. Μά δεν πιστεύουμε πως θέλει να πη αυτό ό άρθρογράφος, γιατί κοντά στο νου είναι πως αφού ό Πριγκηπας δεν μπορούσε να φτιάξη πολιτεία, για το όποιο δε χρειαζεται παρά χρηστότητα πολιτική και κοινό μυαλό, πολύ λιγότερο δε θα μπορούσε να μάς φέρη την Ένωση, αφού γι' αυτό το πράμα χρειαζονται και πολλά διπλωματικά χαρίσματα. Μά τότες αφού ούτε πολιτεία ούτε Ένωση μπορούσε να κατορθώση, θαρρώ πως καμιά άνάγκη δεν εΐτανε να μείνη στην Κρήτη.